

Звіт про результати моніторингового дослідження серед здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти всіх освітніх програм щодо якості освітньої діяльності у Державному університеті інформаційно- комунікаційних технологій

У період з 23 по 29 жовтня 2025 року в нашому Університеті навчально-методичним відділом було здійснено анкетування здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти щодо якості освітньої діяльності, в якому взяли участь 151 аспірант, що навчаються в чотирьох навчально-наукових інститутах, яке охопило всі спеціальності:

- Комп'ютерні науки – 27 здобувачі вищої освіти
- Комп'ютерна інженерія – 14
- Інженерія програмного забезпечення – 11
- Інформаційні системи та технології – 9
- Кібербезпека та захист інформації – 26
- Електронні комунікації та радіотехніка – 27
- Менеджмент – 17
- Маркетинг – 3
- Інформаційна, бібліотечна та архівна справа – 9
- Економіка – 2
- Публічне управління та адміністрування – 6

Опитування проводилось за допомогою електронної анкети на платформі Google-форми, яка містила запитання різних категорій. Більшість респондентів були здобувачами третього (37 %) та другого (28 %) років навчання, що забезпечило репрезентативність результатів і дозволило отримати думки аспірантів із достатнім досвідом навчання в університеті.

Метою анкетування було всебічне вивчення поглядів аспірантів на організацію та якість освітнього процесу в аспірантурі. Зокрема, опитування мало на меті з'ясувати, як здобувачі третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти оцінюють можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії, задоволеності їх навчальними дисциплінами загального циклу та дисциплінами вільного вибору.

Окрему увагу було приділено питанню забезпеченості освітнього процесу – наявності достатніх інформаційних, матеріально-технічних ресурсів та навчально-методичних матеріалів, необхідних для ефективного виконання освітньої та наукової складових програми підготовки.

Крім того, анкетування дало змогу оцінити рівень обізнаності аспірантів із принципами академічної доброчесності, а також ступінь дотримання цих принципів у процесі навчання і проведення наукових досліджень.

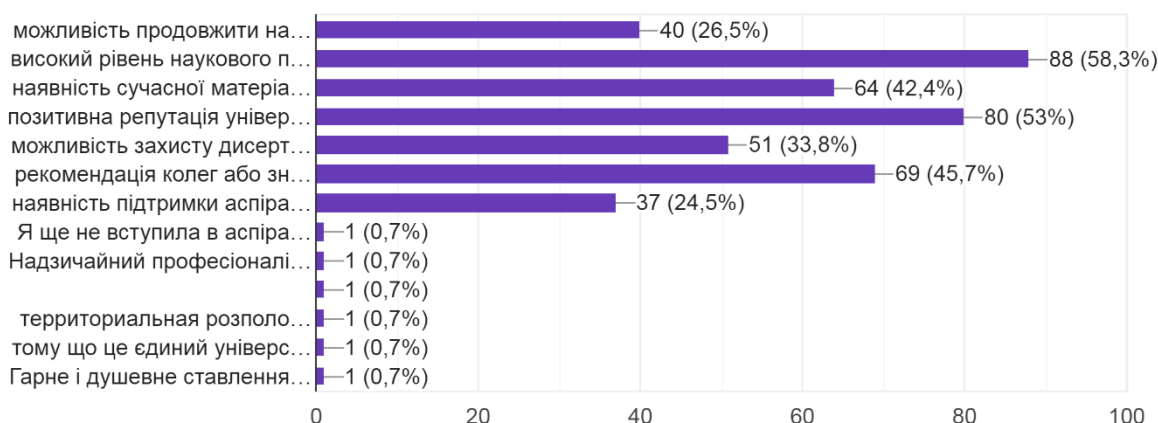
Отримані результати дозволяють визначити сильні сторони освітнього процесу та виявити напрями, що потребують удосконалення.

Детальні результати опитування представлено нижче:

1. Фактори, які вплинули на вибір саме нашого Університету для навчання в аспірантурі

1. Чому Ви обрали навчання в аспірантурі ДУІКТ?

151 відповідь

Результати анкетування свідчать, що ключовими чинниками вибору навчання в аспірантурі саме в нашому Університеті для більшості респондентів є високий рівень наукового потенціалу викладачів та науковців — цю відповідь обрали 58% опитаних. Такий показник свідчить про довіру аспірантів до наукового керівництва, компетентності професорсько-викладацького складу та можливості отримати якісні консультації під час виконання дисертаційних досліджень.

Важливим мотивом для вступу стала також позитивна репутація нашого Університету серед закладів вищої освіти України, яку відзначили 53% респондентів.

Значна частка здобувачів (42%) наголосила на наявності сучасної матеріально-технічної бази та сприятливих умов для проведення наукових досліджень, що є важливим чинником у забезпеченні ефективного навчання та реалізації наукових проєктів.

Можливість продовжити навчання після магістратури у рідному Університеті виявилася вагомим аргументом для 27% респондентів, що свідчить про лояльність випускників до свого Університету та їхню зацікавленість у подальшому розвитку в знайомому академічному середовищі.

Водночас 34% аспірантів відзначили можливість захисту дисертації як одну з головних причин вибору навчального закладу, а 25% — наявність підтримки у міжнародних програмах академічної мобільності, участі в конференціях та

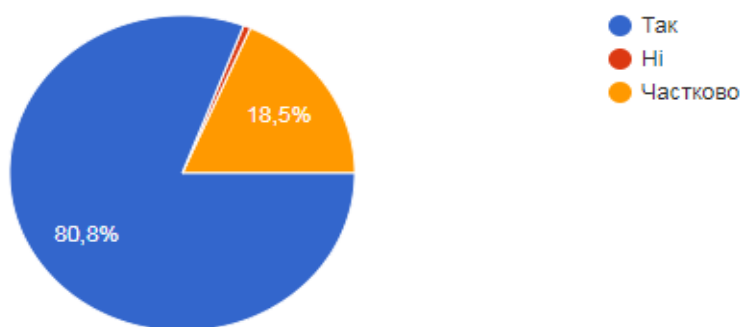
спільних проєктах, що свідчить про орієнтацію здобувачів на інтеграцію в міжнародний науковий простір.

Загалом, отримані результати демонструють, що вибір навчання в аспірантурі нашого Університету зумовлений, як високими професійними стандартами науково-педагогічних кадрів, так і належним рівнем матеріально-технічного забезпечення, престижем закладу та можливостями для розвитку наукової кар'єри.

2. Практична підготовка у освітньо-науковій програмі

2. Чи передбачає Ваша освітньо-наукова програма та навчальний план практичну підготовку, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності?

151 відповідь

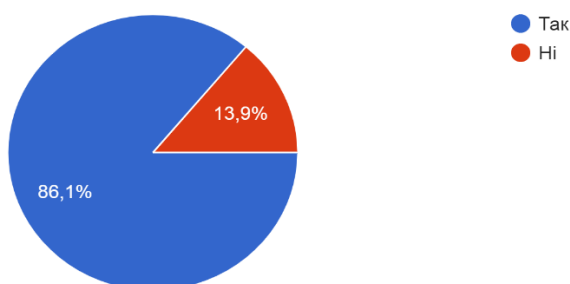

81% респондентів підтвердили, що їх освітньо-наукова програма передбачає практичну підготовку, що є критично важливим аспектом для формування необхідних компетентностей для їх подальшої професійної діяльності. Практичний досвід є невід'ємною частиною підготовки висококваліфікованих фахівців, оскільки він дозволяє здобувачам вищої освіти застосовувати теоретичні знання в реальних умовах, розвивати практичні навички та формувати професійні звички, які сприяють успішній адаптації на сучасному ринку праці.

3. Право на вибір навчальних дисциплін

3. Чи реалізуєте Ви своє право на вибір навчальних дисциплін?

151 відповідь

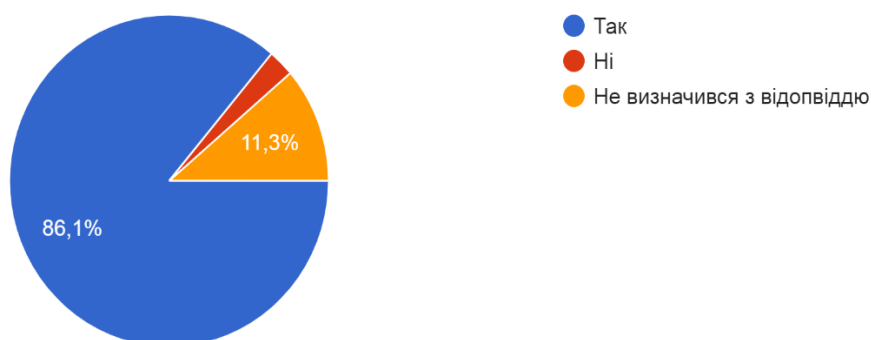
Відповідно до результатів анкетування, 86% аспірантів зазначили, що реалізують своє право на вибір навчальних дисциплін, що свідчить про достатньо високий рівень академічної автономії здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Такий показник демонструє ефективне функціонування механізмів індивідуалізації освітнього процесу в Університеті, які забезпечують аспірантам можливість впливати на зміст власного навчання.

Надання аспірантам права самостійно формувати частину навчального плану сприяє підвищенню мотивації до навчання, оскільки здобувачі мають змогу обирати саме ті дисципліни, які відповідають їхнім науковим інтересам, напрямам дисертаційних досліджень та професійним планам. Це не лише розвиває їхню відповідальність за власний освітній результат, а й стимулює індивідуальний підхід до формування компетентностей, необхідних для подальшої наукової або викладацької діяльності.

4. Задоволеність графіком навчального процесу

4. Чи задоволені Ви графіком навчального процесу?

151 відповідь

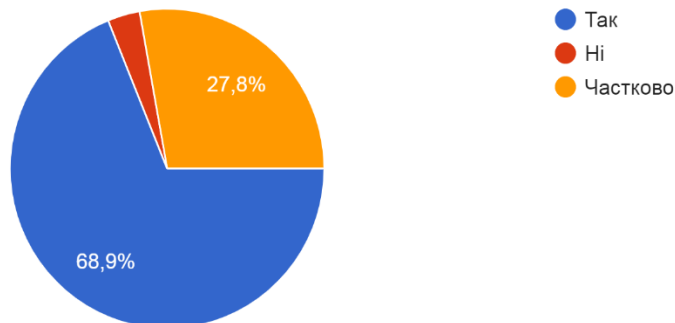
Згідно з результатами опитування, 86% аспірантів висловили задоволення графіком навчального процесу. Цей високий рівень задоволеності є важливим фактором, оскільки зручний і гнучкий графік навчання може суттєво впливати на загальну ефективність освітнього процесу.

Зручний графік навчання створює сприятливі умови для самостійної роботи та досліджень, що є особливо важливим в аспірантурі, де багато часу присвячується науковій діяльності. Завдяки зручному розподілу навчальних занять, студенти можуть краще планувати свої дослідження, брати участь у семінарах та конференціях, а також займатися професійною діяльністю або стажуванням.

5. Дисципліни для написання дисертації

5. Чи є у Вашій освітньо-науковій програмі дисципліна для забезпечення отримання компетенцій, які можна використати для написання дисертації?

151 відповідь

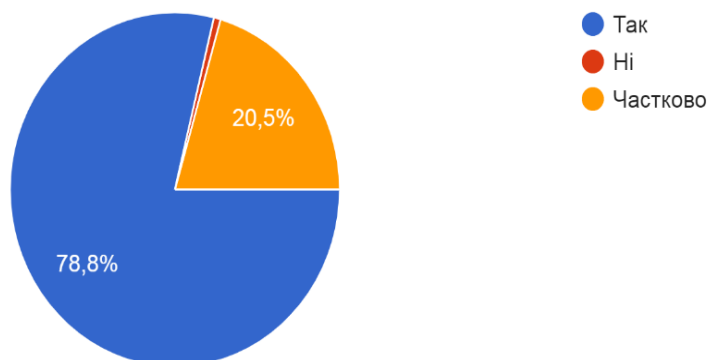
За результатами опитування, 69% респондентів підтвердили, що в їхній освітньо-науковій програмі є дисципліни, які забезпечують отримання необхідних компетенцій для написання дисертації. Цей показник свідчить про високу відповідність навчальної програми сучасним науковим вимогам та потребам аспірантів.

Дисертація є центральним елементом аспірантського навчання, тому дисципліни, які охоплюють теми дослідницьких методологій, статистичного аналізу та управління науковими проектами, сприяють ефективній підготовці та успішному написанню дисертаційної роботи.

6. Підготовка до викладацької діяльності

6. Чи забезпечують дисципліни повноцінну підготовку до викладацької діяльності?

151 відповідь

79% аспірантів вважають, що дисципліни у їхніх освітньо-наукових програмах забезпечують повноцінну підготовку до викладацької діяльності. Цей високий відсоток свідчить про те, що більшість аспірантів відчують впевненість у своїх знаннях і навичках, отриманих у ході навчання, які є необхідними для успішного виконання ролі викладача в академічному середовищі.

Водночас 16% респондентів вказали, що підготовка до викладацької діяльності відбувається частково. Ця ситуація підкреслює необхідність не лише забезпечити теоретичну базу, але й включити практичні елементи, які допомогли б аспірантам отримати реальний досвід викладання.

7. Способи підготовки до викладацької діяльності

7. Як саме дисципліни забезпечують підготовку до викладацької діяльності?

151 відповідь

Згідно з результатами опитування, 64% респондентів зазначили, що підготовка до викладацької діяльності забезпечується широким обсягом теоретичної інформації, що важливим елементом у формуванні основ знань, необхідних для успішного викладання. Теоретична база забезпечує аспірантів розумінням ключових концепцій педагогіки, методологій навчання та психології, що є критично важливим для ефективного виконання ролі викладача.

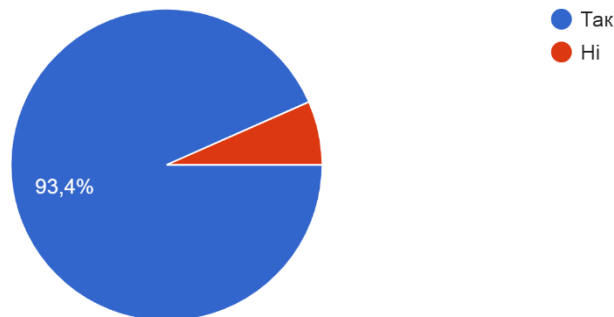
15% респондентів повідомили, що вже викладають і мають можливість вдосконалювати свої навички викладання.

21% респондентів вказали, що надання методик та матеріалів для викладацької діяльності відбувається частково.

8. Консультації з науковим керівником

8. Чи маєте Ви реальну можливість отримати консультації щодо своєї наукової роботи у наукового керівника?

151 відповідь

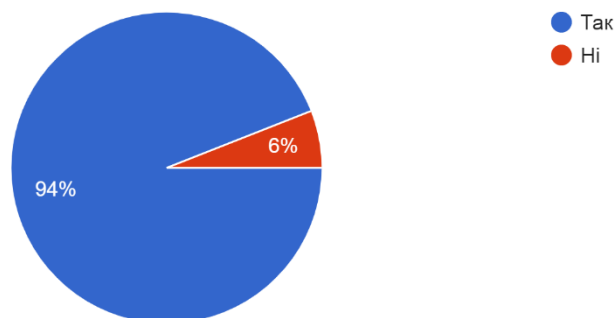
Згідно з результатами опитування, 93% аспірантів мають реальну можливість отримувати консультації щодо своєї наукової роботи у наукового керівника. Цей надзвичайно високий показник свідчить про позитивну атмосферу підтримки.

Консультації з науковими керівниками є ключовим елементом у розвитку наукових досліджень. Вони надають аспірантам можливість обговорювати свої ідеї, отримувати зворотний зв'язок на етапах планування та реалізації дослідження, а також отримувати рекомендації щодо методології, джерел інформації та побудови наукової аргументації.

9. Консультації зі співробітниками кафедри

9. Чи маєте Ви реальну можливість отримати консультації щодо своєї наукової роботи у співробітників кафедри та навчально-наукового інституту?

151 відповідь

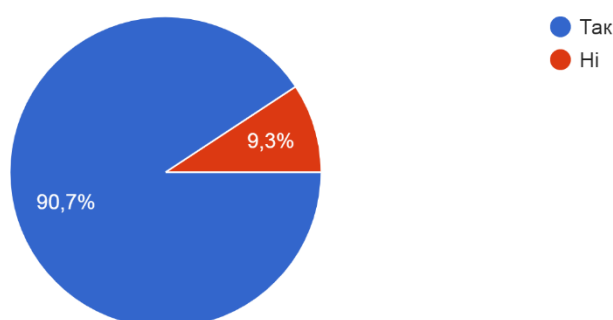
94% респондентів мають можливість отримувати консультації у співробітників кафедри та навчально-наукового інституту. Цей високий

показник свідчить про те, що в освітньому процесі Університету викладачі та адміністративний персонал готові надавати допомогу аспірантам. Успішна комунікація та підтримка в рамках навчального процесу сприяють створенню середовища, яке дозволяє молодим науковцям досягати високих результатів у своїй академічній діяльності.

10. Ознайомлювальні презентації про науково-метричні бази

10. Чи проводяться для аспірантів ознайомлювальні презентації про існуючі науково-метричні бази?

151 відповідь

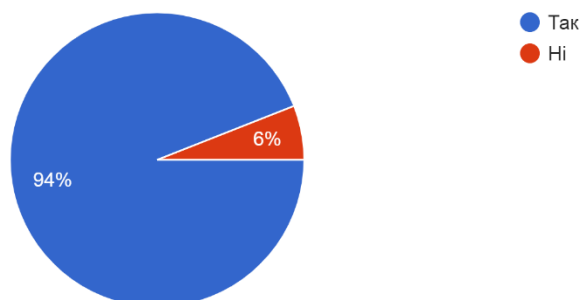

91% аспірантів підтвердили, що в їхніх навчальних програмах проводяться ознайомлювальні презентації про існуючі науково-метричні бази. Цей високий показник свідчить про активну роботу Університету у напрямку інтеграції сучасних інформаційних ресурсів у навчальний процес. Ознайомлення аспірантів з науково-метричними базами є важливим кроком для забезпечення їхньої готовності до проведення якісних наукових досліджень.

11. Презентації про написання наукових статей

11. Чи проводяться для аспірантів ознайомлювальні презентації про принципи написання наукових статей та принципи перевірки на плагіат?

151 відповідь

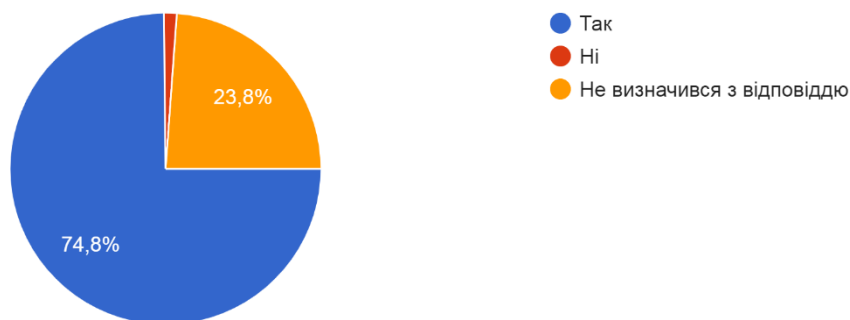
Згідно з результатами опитування, 94% респондентів підтвердили, що в їхніх навчальних програмах проводяться презентації, присвячені принципам написання наукових статей та перевірки на плагіат.

Ознайомлення з принципами написання статей, такими як структура, стилістика, використання джерел та наукова аргументація, дозволяє аспірантам краще підготувати свої роботи до подачі на публікацію. Крім того, розуміння процесу перевірки на плагіат і важливості оригінальності в науковій роботі є критично важливими для підтримання репутації дослідника і Університету.

12. Організаційні можливості для досліджень

12. Чи забезпечує університет організаційні можливості (інформацією про наукові конференції та інші заходи) для проведення й апробації Ваших наукових досліджень?

151 відповідь

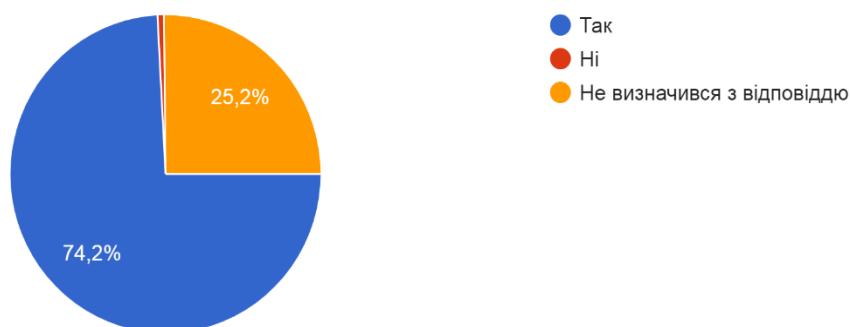

75% аспірантів вважають, що Університет забезпечує організаційні можливості для проведення та апробації їхніх наукових досліджень. Цей високий показник свідчить про активну підтримку з боку Університету розвитку наукової діяльності, що є критично важливим для підготовки висококваліфікованих фахівців та стимулювання інновацій. Наявність належної організаційної інфраструктури дозволяє аспірантам не лише здійснювати дослідження, але й впроваджувати результати своєї роботи в практику, що є важливим аспектом наукового процесу.

13. Забезпеченість інформаційними та матеріально-технічними ресурсами

13. Чи задоволені Ви забезпеченістю навчання в аспірантурі інформаційними та матеріально-технічними ресурсами, а також навчально-методичними матеріалами?

151 відповідь

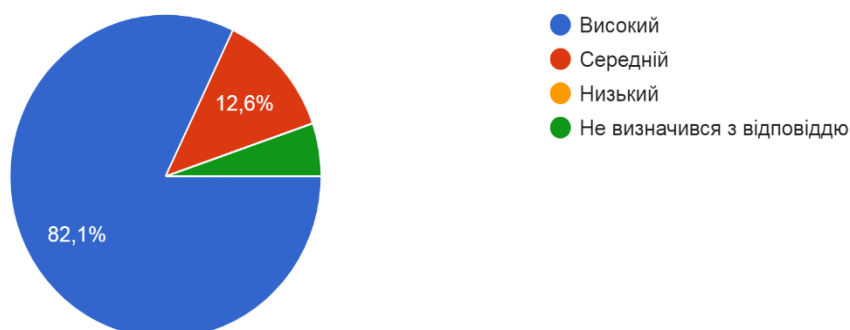

За результатами опитування, 74% респондентів задоволені забезпеченістю в аспірантурі інформаційними та матеріально-технічними ресурсами, такими як доступ до бібліотек, електронних ресурсів, лабораторій та сучасного обладнання. Наявність обладнання, яке відповідає сучасним стандартам, дає можливість проводити експерименти, тестування та аналіз даних, що є основою для отримання достовірних результатів.

14. Рівень професіоналізму викладачів

14. Як Ви оцінюєте рівень професіоналізму фахівців, що викладають дисципліни за навчальним планом освітньо-наукової програми?

151 відповідь

Згідно з результатами опитування, 82% аспірантів оцінили рівень професіоналізму викладачів як високий. Цей показник свідчить про те, що викладачі, які працюють з аспірантами, демонструють глибокі знання своїх предметів, а також мають необхідний досвід та практичні навички, що забезпечує позитивну атмосферу навчання в аспірантурі. Водночас 13% респондентів оцінили рівень професіоналізму викладачів як середній. Це може бути пов'язано з проблемами в комунікації між викладачами та студентами.

15. Дисципліни, які слід вилучити з освітньо-наукової програми

Респонденти висловили думку, що їхні освітньо-наукові програми загалом характеризуються високим рівнем збалансованості та продуманості структури. Навчальні дисципліни, які входять до їх складу, є важливими та взаємодоповнюючими, що забезпечують послідовне формування в аспірантів необхідного комплексу теоретичних знань та практичних умінь.

16. Дисципліни, які слід додати до освітньо-наукової програми

Деякі респонденти вказали на необхідність збільшення обсягу практичної складової у вже наявних дисциплінах, які спрямовані на формування професійних компетентностей. Серед запропонованих дисциплін були «Сучасні управлінські теорії», "Штучний інтелект та машинне навчання", «Технології виявлення шкідливого програмного забезпечення».

Дисципліна «Сучасні управлінські теорії» сприятиме формуванню аналітичного мислення та навичок прийняття управлінських рішень у складних ситуаціях, що є важливим як для наукової, так і для педагогічної та адміністративної діяльності.

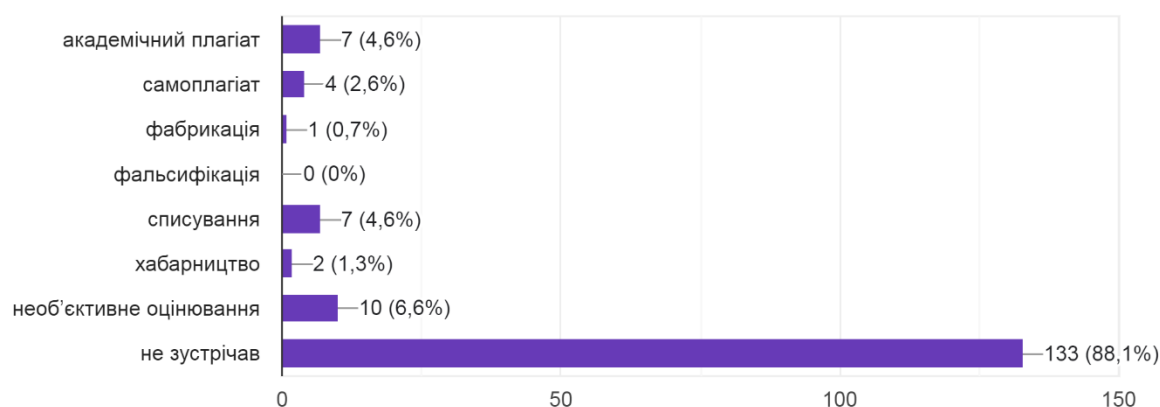
Дисципліна "Штучний інтелект та машинне навчання" сприятиме розвитку цифрових компетентностей, які є необхідними для сучасного науковця. Це забезпечить здатність працювати з великими обсягами інформації, використовувати сучасні аналітичні платформи, застосовувати автоматизовані методи обробки результатів досліджень.

Дисципліна «Технології виявлення шкідливого програмного забезпечення» дозволить аспірантам опанувати сучасні методи статистичного й динамічного аналізу коду, технології машинного навчання у виявленні аномалій, а також принципи побудови систем захисту інформації у сучасних умовах гібридних загроз і кібератак.

17. Прояви академічної доброчесності

17. Які прояви академічної доброчесності Ви зустрічали?

151 відповідь

Загалом, 88% респондентів не зустрічали жодних проявів академічної доброчесності, що є позитивним сигналом про те, що більшість аспірантів дотримуються етичних стандартів у своїй науковій діяльності.

Згідно з опитуванням, лише 5% респондентів зазначили, що стикалися з академічним плагіатом, що є досить низьким показником і може свідчити про високий рівень академічної доброчесності серед аспірантів.

Також 3% респондентів повідомили про випадки самоплагіату. Це свідчить про те, що деякі аспіранти можуть повторно використовувати свої попередні роботи без належного посилання, що також є порушенням академічної етики.

Щодо списування, то 5% респондентів вказали на те, що стикалися з цим явищем. Списування є проблемою в академічному середовищі, і це може свідчити про недостатній рівень підготовки студентів до самостійного написання наукових робіт.

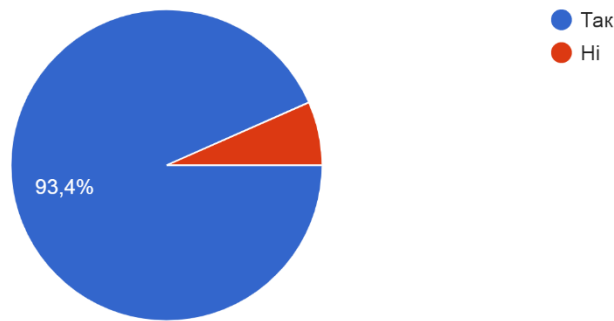
Крім того, 1% респондентів вказали на випадки хабарництва, що є серйозним викликом для академічної доброчесності та вимагає комплексного підходу для запобігання та виявлення таких випадків.

Що стосується необ'єктивного оцінювання, то 7% респондентів зіткнулися з цією проблемою. Це вказує на важливість встановлення прозорих критеріїв оцінювання, щоб усунути будь-які упередження.

18. Обізнаність про нормативні документи, які регулюють політику дотримання академічної доброчесності

18. Чи ознайомлені Ви з нормативними документами, які регулюють політику дотримання академічної доброчесності в Державному університеті інформаційно-комунікаційних технологій?

151 відповідь

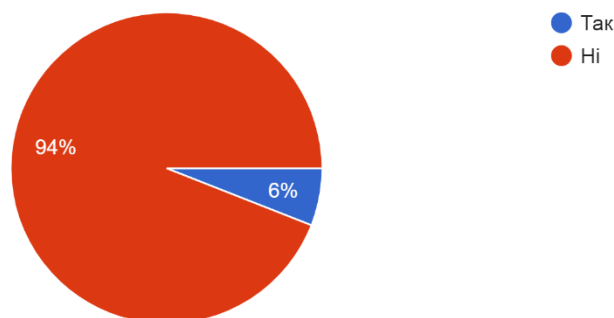

Результати опитування свідчать про високий рівень обізнаності аспірантів щодо нормативних документів, які регулюють політику дотримання академічної доброчесності, — 93% респондентів зазначили, що знайомі з основними положеннями та вимогами цих документів. Такий показник демонструє ефективність інформаційно-просвітницької роботи, яку проводять кафедри та навчально-наукові інститути Університету, зокрема через ознайомлення здобувачів із Кодексом академічної доброчесності, внутрішніми положеннями та рекомендаціями щодо запобігання порушенням.

19. Конфліктні ситуації

19. Чи опинялися Ви у конфліктних ситуаціях пов'язаних з булінгом, дискримінацією, сексуальними домаганнями, корупцією?

151 відповідь

Згідно з отриманими даними, 94% респондентів не стикалися з конфліктними ситуаціями, пов'язаними з булінгом, дискримінацією,

сексуальними домаганнями або корупцією, що свідчить про загалом позитивну атмосферу в Університеті. 6% респондентів підтвердили, що мали досвід таких ситуацій. Це вказує на те, що більшість аспірантів почуваються комфортно в навчальному середовищі Університету.

20. Проблеми, які виникають під час навчання

Аналіз відповідей аспірантів показав, що серед основних проблем, з якими вони стикаються під час навчання, найчастіше називаються дві ключові групи труднощів.

По-перше, значна частина респондентів зазначила, що навчальний процес ускладнюється умовами воєнного стану – постійними обстрілами, повітряними тривогами, нестабільною безпековою ситуацією. Такі обставини мають негативний вплив на морально-психологічний стан аспірантів, спричиняють підвищений рівень тривожності, знижують концентрацію уваги, ускладнюють участь у навчальних заходах і наукових дослідженнях, а також впливають на загальну продуктивність освітнього процесу.

По-друге, аспіранти наголосили на складності пошуку релевантних наукових джерел. Це може бути пов'язано як із обмеженим доступом до деяких міжнародних електронних ресурсів, так і з недостатньою кількістю методичних рекомендацій щодо ефективного використання наукових баз даних.

Висновки та пропозиції:

Загалом, результати опитування демонструють, що освітній процес на третьому рівні вищої освіти в Університеті відповідає очікуванням більшості здобувачів і, в цілому, вони задоволені якістю освітньої діяльності за своїми освітньо-науковими програмами. Високий рівень реалізації права вибору дисциплін є показником зрілості освітнього середовища Університету, що орієнтується на розвиток гнучких траєкторій навчання, академічної свободи та самостійності аспірантів, як повноправних учасників освітнього процесу.

Для покращення комунікації аспірантів із науковим керівником та кафедрою доцільно забезпечити регулярні консультації, як особисті, так і дистанційні, із врахуванням реалій воєнного часу, а також активніше використовувати електронні платформи для обміну матеріалами та відстеження виконання індивідуальних планів здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Регулярний зворотній зв'язок є ефективним засобом своєчасного усунення проблем, які можуть виникати при написанні дисертаційної роботи.

Крім того, щоб підвищити обізнаність аспірантів про науково-метричні бази та принципи написання наукових статей, доцільно проводити регулярні семінари та майстер-класи з роботи з міжнародними і національними базами, такими як Scopus, Web of Science та Google Scholar. Важливо інтегрувати у навчальний процес тематичні модулі, присвячені структурі статей, академічному письму та підготовці рецензій. Корисними будуть онлайн-ресурси та методичні посібники, які пояснюватимуть правила пошуку літератури, оцінки цитованості та оформлення публікацій. Індивідуальні консультації та менторська підтримка допоможуть аспірантам застосувати ці знання на практиці. Практичні завдання, такі як підготовка оглядів літератури чи аналітичних звітів, сприятимуть закріпленню навичок. Такий комплекс заходів забезпечить більш ефективне використання наукових ресурсів та підвищить якість наукових робіт.

Високий рівень обізнаності здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти про академічну доброчесність свідчить про те, що вони усвідомлюють важливість етичних стандартів у науковій діяльності та розуміють наслідки порушень академічної доброчесності. Це формує у них відповідальне ставлення до процесу підготовки дисертацій, публікацій та результатів власних наукових досліджень. Разом із тим, існує необхідність подальшої систематичної роботи з підтримання високого рівня обізнаності, зокрема через проведення семінарів, тренінгів і консультацій, спрямованих на роз'яснення практичних аспектів дотримання принципів академічної доброчесності на різних етапах наукової діяльності.

Щодо дисциплін, які доцільно додати до навчально-наукових програм, результати анкетування засвідчили усвідомлену потребу здобувачів у розширенні навчального контенту, який поєднує фундаментальну теоретичну підготовку з практичною складовою. Аспіранти наголошують, що саме практична орієнтованість навчальних дисциплін дає змогу глибше зрозуміти реальні механізми застосування отриманих знань у професійній, науковій та дослідницькій діяльності.

Учасники опитування пропонують розширити спектр дисциплін, які сприяли б розвитку навичок прийняття управлінських рішень у складних, непередбачуваних ситуаціях, оволодінню інструментами автоматизованої обробки даних, статистичного аналізу результатів досліджень, а також здатності ефективно діяти в умовах сучасного кіберпростору, реагуючи на виклики, пов'язані з інформаційною безпекою та технологічними ризиками.

Введення таких дисциплін або збільшення практичної складової у вже наявних навчальних курсах дозволить аспірантам здобути не лише академічні знання, а й сформувати практичні компетентності, необхідні для проведення

сучасних наукових досліджень, управління проєктами та реалізації інноваційних рішень. Це, у свою чергу, сприятиме підвищенню якості освітнього процесу, розвитку дослідницької автономії аспірантів і зміцненню зв'язку між наукою, освітою та практикою.

Значна частина аспірантів зазначила, що навчальний процес ускладнюється нестабільною безпековою ситуацією в країні, постійними обстрілами та повітряними тривогами, тому в умовах воєнного стану мотивацію аспірантів до наукової діяльності можна підтримати за допомогою комплексного підходу, що поєднує психологічну та організаційну підтримку. Важливо забезпечити гнучкі форми навчання та наукової роботи включно з дистанційними консультаціями та можливістю виконувати частину досліджень віддалено, що допоможе виконувати навчальний план під час обмежень та небезпеки. Також важливо створювати психологічну підтримку, наприклад, через тренінги з управління стресом, що допоможе підтримати емоційну стабільність. Крім того, в цих складних умовах воєнного стану необхідно підтримувати академічну активність і мотивацію аспірантів через досягнення – заохочувати їх участь у конференціях, публікаціях, конкурсах наукових проєктів та наголошувати на важливості наукової діяльності аспіранта та його внеску в розвиток сучасної науки.

Таким чином, в Університеті буде вдосконалено підготовку висококваліфікованих, конкурентноспроможних фахівців на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, здатних реалізовувати інноваційні наукові проєкти та відповідати сучасним викликам у сфері освіти та технологій.

Дякуємо за увагу!